

НЕЗАЛЕЖНАЯ ГАЗЕТА ШУМІЛІНШЧЫНЫ

СЬВІТАНАК

Беларусь, твой народ дачакаецца Залацістага, яснага дня! М. Багдановіч.

№16 (180) ЛІСТАПАД 2014 ГОД

ПОГЛЯД РЭДАКТАРА

СТАНОЎЧАЯ ТЭНДЭНЦЫЯ НАРАДЖАЛЬНАСЦІ

На сённяшні дзень дэмаграфічная сітуацыя ў раёне пачала паляпшацца: нараджаць сталі больш, а колькасць памерлых зменшылася.

У апошні час дэмаграфічная сітуацыя на Шуміліншчыне выклікае аптымізм: тэмпы змяншэння насельніцтва пакрысе запаволіліся, узрасла нараджальнасць, знізілася смяротнасць, заключаецца ўсё болей шлюбаў, адмоўны агульны каэфіцыент натуральнага руху насельніцтва ў разліку на 1000 жыхароў складу усяго - 7,6.

Паводле даных Нацыянальнага статыстычнага камітэта, у Шумілінскім раёне на 1 верасня налічваецца 18 736 чалавек (на адпаведны перыяд у мінулым годзе было 19 004). Выходзіць, што натуральнае выбыццё насельніцтва склала - 268 чалавек.

Цяпер у Шуміліне пражывае 7 334 чалавекі, у горпасёлку Обаль - 2 439. Прычым гарадское насельніцтва саставіла 9 773 чалавекі, у сельскай мясцовасці жыве 9 003 жыхары. Крыху узрасла сацыяльная актыўнасць людзей. Калі у верасні мінулага года колькасць насельніцтва, занятага ў эканоміцы было 8 618 чалавек, то ў гэтым годзе ўжо 8 694. Пры гэтым нязначна ўзрасла колькасць афіцыйных беспрацоўных - з 64 да 90. Праўда, за восем гадоў зменшылася колькасць насельніцтва ў працаздольным узросце. Калі ў 2006 годзе было 58,1%, то ў 2014 упала да 54,3%. Аднак гэта агульная тэненденцыя і па усёй вобласці.

А вось паказнік нараджальнасці на Шуміліншчыне - найвышэйшы у вобласці. Калі ў Віцебскай вобласці на 1000 чалавек сярэдні каэфіцыент нараджальнасці складае 11,1, то ў Шумілінскім раёне - 12,9. На друім месцы Лепельскі раён - 12,6, на трэцім - на трэцім - Талочынскі - 12,1, найніжэйшы паказнік нараджальнасці ў Бешанковіцкім раёне - 9,2.

Адпаведна па гадам назіраецца і рост колькасці немаўлят: у мінулым годзе нарадзілася 233, а ў 2014 - ужо 245. За апошнія тры гады шумілінцаў памірае меней: у 2012 - 445 чалавек, у 2013 - 422, у 2014 - 389. За жнівень-верасень у раёне нарадзілася 44 дзіцяці, а памерла 42 чалавекі. Для параўнання: за студзень бягучага года таксама памерла амаль у тры разы болей шумілінцаў, чым нарадзілася. Усяго за першы месяц 2014 года нарадзілася 16 немаўлят, а памерла 39 чалавек.

Таксама расце і колькасць шлюбаў. Калі ў 2012 годзе было заключана 155 шлюбаў, то ў 2013 іх было зарэгістравана ўжо 168, а на верасень бягучага года - 191. Пры гэтым зменшылася колькасць разводаў: з 76 ў мінулым годзе да 59 у гэтым годзе.

Аднак, варта дадаць, што нягледзячы на пералічаныя станоўчыя тэндэнцыі насельніцтва на Шуміліншчыне таксама пастаянна змяншаецца ўжо больш двух дзесяткаў гадоў – з 28 тысяч на пачатку 90-х да 19 тысяч у мінулым годзе. Яшчэ трэба ўлічваць, што за кошт міграцыйных працэсаў насельніцтва таксама зменшаецца: сёлета прыбыла 647 чалавек, а выбыла - 805. Не сакрэт, што працаздольныя людзі, асабліва моладзь, па-ранейшаму выязджаюць з раёна ў пошуках лепшай працы і больш дастойных заробкаў.

Алесь Шумскі

ПАРТАЛ ТВАЙГО ГОРАДА: HTTP://SHUMILINA.BY

БУДАЎНІЦТВА

ПРАВАЛ ПЛАНАЎ БУДАЎНІЦТВА ЖЫЛЛЯ

Заданні па будаўніцтву жылля не выкананы ў 16 з 21 раёна Віцебшчыны, у тым ліку і ў Шумілінскім раёне.

Нягледзячы на тое, што дзяржава па-ранейшаму будуе жыллё за кошт падтрымкі з бюджэта, тэмпы будаўніцтва ўжо з пачатку года значна замарудзіліся. Як вядома, ўсяго ў 2014 годзе ў Віцебскай вобласці было запланавана ўведзенне ў эксплуатацыю 410 тысяч кв. м жылля. У тым ліку за кошт дзяржаўнага бюджэта было прадугледжана не меней як 250 тысяч кв. м.

У цэлым за 9 месяцаў бягучага года выкананне задання па будаўніцтве жылля не забяспечана ў 16 раёнах вобласці, найменшыя тэмпы ўводу аб'ектаў адзначаны ў Верхнядзвінскім, Лепельскім, Дубровенскім і Шумілінскім раёнах.

З-за высокіх коштаў і несвоечасовага фінансавання у большасці раёнаў вобласці многія аб'екты ператварыліся ў доўгабуды. Паводле даных Камітэта дзяржаўнага кантролю Віцебскай вобласці, пад пагрозай зрыву выкананне даведзенага вобласці заданні па ўводу агульнай плошчы жылых дамоў у 410 тыс. кв.м, так як фактычна за студзень-верасень ўведзена толькі 251,7 тыс. кв.м жылля.

Больш за тое, пад вялікім пытаннем ўвод у эксплуатацыю 12 шматкватэрных жылых дамоў, прадугледжаных рэгіянальнай праграмай жыллёвага будаўніцтва на 2014 год. Палова з іх мае нізкую ступень гатоўнасці, будаўніцтва 6 дамоў да гэтага часу не пачата.

Прапановычыноўнікаўаблвыканкама па выпраўленню сітуацыі: (арганізацыя двух і трохзменнага рэжыму працы, павелічэнне колькасці рабочых на будаўнічых пляцоўках і г. д.) - тэмпы будаўніцтва не паскорылі. Калі не лічыць той факт, што толькі на 13 праблемных дамах за дзевяць месяцаў гэтага года былі завершаны работы, пасля чаго аб'екты былі ўведзены ў эксплуатацыю.

Ян Вайтовіч

РЫНАК ПРАЦЫ

ВАКАНСІІ ПРАЦОЎНЫХ МЕСЦАЎ

Паводле інфармацыі, што размешчана на сайце Міністэрства працы і сацыяльнай абароны насельніцтва Рэспублікі Беларусь, па стану на 11-га лістапада 2014-га года ў раёне ёсць 48 вакансій на 94 вольныя месцы.

Амаль трэць гэтых месцаў – 28 – прапануецца ў сельгас-прадпрыемствах: "Райагрaсервіс" – 10 свабодных вакансій, КУСГП "Сіроцінскі" – 7, саўгас "Ульскі" – 6, ААТ "Лаўжанскае" – 5.

Больш за ўсіх вакансій маецца ў Шумілінскай райбальніцы 18 спецыялістаў.

Тут для спецыялістаў з вышэйшай адукацыяй прапануюцца наступная праца: правізар з акладам 2,7 млн. руб, тры лекары – 3 млн. руб. Восем фельчараў – 2,3 млн руб., пяць медыцынскіх сясцёр – 2,3 млн руб.

Таксама шмат вакансій прапануе Шумілінскі лясгас. Сюды запрашаюцца 16 работнікаў: 12 ляснікоў, 2 машыністы, памочнік ляснічага, вальшчык лесу. Заробкі ва ўсіх аднолькавыя ад 2,7 да 3 млн. рублёў.

Можна знайсці працу і ў Шумілінскім райвыканкаме. Праўда, свабодныя пасады даволі сціплыя і з нізкімі акладамі. У аддзеле па культуры, ідэалагічнай працы і па справам моладзі маецца вакансія аккампаніатара, мастака - з акладамі ў 1,8 млн. руб. Аддзел спорту і турызму запрашае на працу выхаваціеля (2,58 млн. руб.), педагога-псіхолага (2,6 млн. руб).

Па-ранейшаму адчуваецца дэфіцыт кадраў на Шумілінскім райбыткамбінаце. Так, у гэтай арганізацыі чакаюць прыёмшчыкаў заказаў (3), сталяра, шаўца, краўца.

З усіх відаў вакансій самы высокі заробак прапануюць трактарысту-машыністу ў ААТ "Лаўжанскае" - 4 мільёны рублёў. Найніжэйшыя на сённяшні дзень зноў такі ў райбыткамбінаце прыёмшчыкам заказаў - 1,8 мільёнаў рублёў. Прынамсі, усе астатнія вакансіі па зарплаце засталіся тыя ж, што былі два, тры месяцы ці паўгода таму. Заробкі па іх складаюць ад 2-х да 3-х мільёнаў.

Алесь Прыбярэжны

ПРАВАПАРАДАК

ЗАТРЫМАНЫЯ АРГАНІЗАТАРЫ НЕЗАКОННАЙ МІГРАЦЫІ

У Шумілінскім раёне быў затрыманы грамадзянін Ірака, які мае від на жыхарства ў Віцебску, за спробу нелегальна пераправіць сваіх суайчыннікаў у Латвію.

28 кастрычніка 2014 г у ходзе аператыўных мерапрыемстваў супрацоўнікамі ўпраўлення сумесна з Упраўленнем па грамадзянстве і міграцыі УУС Вітаблвыканкаму, АДАІ Віцебскага РАУС у Шумілінскім раёне затрыманы арганізатар канала незаконнай міграцыі.

Грамадзянін Ірака пражываў у Віцебску. Іншаземец забяспечыў пражыванне 4-х суайчыннікаў, якія не маюць ўязных віз і дакументаў: пасведчанне асобы, у здымнай кватэры ў Віцебску і ў далейшым, пры іх вывазе на ўласным аўтамабілі ў бок мяжы з Латвійскай Рэспублікай, быў затрыманы. У ліку нелегальных мігрантаў затрыманая маладая жанчына з грудным дзіцем 2014 года нараджэння.

Як распавёў начальнік аддзялення па супрацьдзеянні незаконнай міграцыі і незаконнай трансплантацыі органаў і тканак чалавека сёмага кіравання МУС Рэспублікі Беларусь падпалкоўнік міліцыі Вадзім Таўпінец: «На працягу 2014 супрацоўнікамі ўпраўлення выяўлена 4 каналы незаконнай міграцыі праз тэрыторыю Віцебскай вобласці, арганізатарамі якіх з'яўляліся грамадзяне Рэспублікі Беларусь, Расіі, Ірака, якія спрабавалі незаконна пераправіць у краіны ЕС 41 грамадзяніна В'етнама і чатырох грамадзян Ірака.

Па зводках УУС Сяржук Горкі

НАШЫ ЛЮДЗІ

АМАЛЬ СТОГАДОВАЯ БАБУЛЯ ТРЫМАЕ КАРОВУ

96-гадовая бабуля Марыя, адзіная жыхарка вёскі Бондарава Шумілінскага раёна, сама падтрымлівае парадак, трымае карову, робіць з малака смятану, сыр, чытае без акуляраў, рэдка прымае лекі, добра чуе, ды і памяць яе не падводзіць.

Наконт "рэцэпту", як доўга пражыць і нікому не стаць абузай, Марыя Андрэеўна Баранава кажа, што трэба працаваць, не шкадуючы сіл, і не піць спіртное. Вось, бадай, і ўсё.

пра гэтую двойчы прабабулю мне расказалі ў Шумілінскім райсавеце.

- Наша Марыя Андрэеўна Баранава, упэўнена, сапраўдная рэкардсменка сярод гаспадынь у краіне (а можа, і ва ўсёй Еўропе), якія трымаюць карову. Бабуля нарадзілася ў 1918 годзе. Шмат гадоў адпрацавала даяркай. І цяпер без каровы не можа, - расказвае Ірына Новікава, старшыня Шумілінскага райсавета.

Вырашылі разам наведаць паважаную малочніцу. Па дарозе да яе дома завіталі ў сельсавет.

- Марыя Андрэеўна жыве фактычна адна ў вёсцы Бондарава, але да яе штодня прыязджае сын. Сацыяльны работнік наведваецца. Так, яна трымае карову, толькі не здае дзяржаве малако, бо робіць з яго смятану і сыр, - расказвае Таццяна Дзятлава, старшыня Каўлякоўскага сельсавета.

Таццяна Анатольеўна паказала пагаспадарчую кнігу, дзе змешчана інфармацыя пра пенсіянерку. Яна нарадзілася 1 ліпеня 1918 года. Трымае адну каровуКалі прыехалі да бабулі, высветлілася, што кароўка яе ацялілася літаральна за дзень да нашага візіту. Таму ў дакуменце трэба будзе зрабіць папраўку.

- Я ж скончыла пяць класаў і ўсё жыццё кароў даіла. Як на пенсію выйшла, яшчэ гадоў дзесяць на ферме адпрацавала. Даіла каля дваццаці кароў, вядома, уручную: па тры разы штодня - летам, два разы - зімой. Паглядзіце, якія ў мяне рукі - немагчыма пальцы разагнуць, - расказвае пенсіянерка.

Яна з гонарам распявяла і пра сваю цяперашнюю карову па мянушцы Красуля, якая ў чацвёрты раз ацялілася. Красуля насамрэч прыгажуня. Відавочна, што яе добра даглядае гаспадыня. У стойле не пахне гноем, усё ў ідэальным парадку.

- Сын у мяне добры. Ён у Бешанковічах жыве, але прыязджае, дапамагае мне. Яму ўжо за 70, але ж ён для мне дзіця. Дзве дачкі ў сына, ён ужо прадзед. А я прапрабабуля, - кажа Марыя Андрэеўна.

Моладзь да яе прыязджае перыядычна, і яна ад душы частуе іх і адорвае гасцінцамі:

- Малака трэба, смятаны трэба! Шэсць курэй у мяне, але яйкі не ем. Усё ім і аддаю, бо куды дзяваць? Пенсію ж атрымліваю добрую - больш за 4 мільёны рублёў. Сыну даю - ён мне купляе нешта ў аўталаўцы: яна тут да мяне адной прыязджае.

На апетыт бабуля таксама не скардзіцца, на дыетах не сядзіць.

- Ды ўсё я ем! І пельмені люблю, і катлеты. Агуркі мне падабаюцца, але калі вельмі салёныя, тады непакоіць падстраўнікавая залоза. Страўнік таксама ўжо не той… Праўда, як працаваць на ферме перастала, мне хацелі "батарэйку" ў сэрца ўставіць (кардыястымулятар. Аўт.). Браліся зрабіць гэта ў мінскім навукова-даследчым інстытуце. Але ўрач знайшоўся добры ў Бешанковічах. Ён мяне і вылечыў. Лекі я асабліва ніколі не ўжывала. Цяпер вось карвалол, валідол, ды і ўсё… А, яшчэ "Мезім"… Як яго? "Фортэ". Але вельмі рэдка. Ну яшчэ і но-шпу. Ад галаўнога болю нічога не п'ю. Віно і раней не піла многа, і цяпер не хачу, - кажа пенсіянерка.

Яе бацькі пражылі каля 90 гадоў, іх бацькі - таксама. Але пад 100 гадоў - такога ў сям'і не было.

Ці верыць яна ў Бога? Так.

- Толькі не разумею, за што мне Бог столькі гадоў даў? Мусіць, чарга яшчэ не дайшла да смерці, разважае доўгажыхарка.

Мы пажадалі ёй здароўя, падзякавалі за тое, што падзялілася з намі сваёй чыстай энергетыкай. Дамовіліся, што запросіць нас на 100-гадовы юбілей.

На развітанне Марыя Андрэеўна нас перахрысціла. Мне падалося, быццам гэта зрабіў анёл: з'явілася адчуванне лёгкасці і разуменне таго, колькі часу мы трацім на мітусню. А каштоўнасць жыцця – у здароўі, у тым, каб да канца сваіх дзён не страціць розум, памяць. І, напэўна, яшчэ і ў тым, каб пасля смерці пра цябе ўспаміналі не як пра чалавека, які не скардзіўся на жыццё…

Аляксандр Пукшанскі

НАШЫ КАРАНІ

МІЛЬЯРДЭР САНКТ-ПЕЦЯРБУРГА З ШУМІЛІНА

Расійскае выданне "Дзелавы Пецярбург" апублікавала рэйтынг найбагацейшых прадпрымальнікаў горада на Няве. У спіс увайшлі 158 чалавек, чыё стан перавышае 1 млрд рас. рублёў. З іх 8 - выхадцы з Беларусі, адзін нарадзіўся ў Шуміліна.

Капітал Аляксандра Яўневіча ураджэнца Шуміліна, які заняў у рэйтынгу 45-е месца, складае 19,5 млрд. рас. рублёў. Ён вучыўся на матэматыка-механічным факультэце ЛДУ, працаваў ва ВНДІ гідратэхнікі ім. Ведзянеева, а ў 1994 годзе разам з партнёрамі заснаваў кампанію "Орими Трэйд". Спачатку яна гандлявала мукой, цукрам і тушонкай, а потым засяродзілася на дыстрыбуцыі гарбаты.

Цяпер "Орими" выпрабляе і прадае трацыну гарбаты і кавы на расійскім рынку. Іншы буйны бізнес Яўневіч - гэта сетка па продажы тавараў для рамонту і будаўніцтва "Максидом". У 2011 годзе ён стаў акцыянерам пецярбургскага банка "Аб'яднаны капітал".

TUT. BY

УВАГА!

НАРКАМАНІЯ ПАШЫРАЕЦЦА

Непаўналетніх наркаманаў у Віцебскай вобласці стала ў 4 разы больш. Таксама ў вобласці ў 1,5 разы павялічылася колькасць злачынстваў, звязаных з незаконным абаротам наркотыкаў.

Як паведамляе Генпракуратура Беларусі, за апошні год у Віцебскай вобласці амаль у чатыры разы павялічылася колькасць непаўналетніх, уцягнутых ва ўжыванне наркатычных сродкаў. Калі ў 2013 годзе за студзень-верасень было пастаўлена на ўлік у лекараў-нарколагаў 11 падлеткаў, то за аналагічны перыяд 2014-га іх налічваецца ўжо 42 чалавекі.

За студзень-жнівень 2014 года ў вобласці выяўлена 413 такіх злачынстваў, у той час як за аналагічны перыяд 2013 іх было 276.

Як адзначылі на каардынацыйнай нарадзе па барацьбе са злачыннасцю і карупцыяй у Віцебскай вобласці, у большасці выпадкаў непаўналетнія спажыўцы наркатычных сродкаў з'яўляліся навучэнцамі ўстаноў адукацыі.

“Ежедневник”

ЗДАРЭННІ

ПАЖАР У КАЦЕЛЬНАЙ

У гарадскім пасёлку Шуміліна па вуліцы Сіпко загарэлася кацельная, агнём пашкоджана сушыльная камера піларамы.

21 кастрычніка каля 24 гадзін па вуліцы Сіпко адбылося ўзгаранне кацельнай і сушыльнай камеры піларамы. У выніку пажару агнём пашкоджана сушыльная камера памерам 2,5х10 і памяшканне кацельні памерам 2,5х6 м піларамы.

Поўнасцю знішчаны дах, знешняя драўляная ашалёўка сцен. Ніхто з людзей не пацярпеў. Прычына пажару высвятляюцца.

Сяржук Горкі
па зводках МНС

СКРАЎ З ПРЫЛАЎКА БУТЭЛЬКУ

У адной з крамаў Шумілінскага райспажыўсаюза невядомы мужчына адкрыта выкраў бутэльку спіртнога.

Заява аб гэтым паступіла 27 верасня ў 13 гадзін 30 хвілін у Шумілінскі РАУС ад адміністрацыі крамы райпо. Работнікі крамы паведамілі, што каля першай гадзіны дня неўстаноўлены зламыснік адкрыта выкраў з прылаўка бутэльку віна. Нанесены ўрон склаў 27 тысяч рублёў.

Супрацоўнікамі міліцыі папярэдне ўстаноўлена, што злачынства ўчыніў жыхар раёна 1990 года нараджэння. 29 верасня супраць мужчыны ўзбуджаная крымінальная справа па частцы 2 артыкула 206 Крымінальнага Кодэкса.

СПОРТ

ТУРНІР ПА МІНІ ФУТБОЛУ

8 лістапада ў Гарадку прайшоў турнір па міні-футболу, які быў прысвечаны памяці гарадоцкіх футбалістаў. Шумілінцы занялі другое месца.

8 лістапада ў фізкультурна-аздараўленчым комплексу па вул. Гагарына адбыўся футбольны турнір з удзелам чатырох каманд: ФК “Прамень”, ФК “Хмель”, ФК “Шуміліна” і “Норд-Віт” (Віцебск), прысвечаны памяці Куракова В.В., Рудзічэнка С.В., Любашкова Р.Я.

Гаспадары поля атрымалі перамогі ва ўсіх трох матчах: ФК “Хмель” – 4:0; “Норд-Віт” (Віцебск) – 7:4; ФК “Шуміліна” – 3:1 і сталі пераможцамі турніру. Другое месца заняла каманда ФК “Шуміліна”, а на трэцім ФК “Хмель”.

За ФК "Шуміліна" ў турніры выступалі Мазанкоў, Шульжынскі, Мончык, Астапенка, Пінягін, Гоманаў, Архіпаў, Яцэнка, Бярэднікаў, Храпавіцкі. Выдатна праявіў сябе Сяргей Гоманаў, які неаднаразова ратаваў вароты нашай каманды. А лепшым бамбардзірам стаў Мазанкоў - які забіў тры мячы.

Усе вынікі турніра па міні-футболе: Прамень (Гарадок) - ФК "Хмель" (Віцебск) - 4-0, ФК" Шуміліна" - Норд-Віт (Віцебск) - 3-1, "Прамень" (Гарадок) - "Норд-Віт" (Віцебск) - 7 -4, ФК "Шуміліна" - ФК "Хмель" (Віцебск) -3-1, ФК "Хмель" (Віцебск) - "Норд-Віт" (Віцебск) - 9-4, "Прамень" (Гарадок) - ФК Шуміліна- 3-1. 1 месца: "Прамень" (Гарадок); 2. ФК Шуміліна; 3. ФК "Хмель" (Віцебск); 4. "Норд-Віт" (Віцебск). Састаў: Палавінскі, Гурынаў, Іваноў, Кузьмічоў, Мочкін, Калтуноў, Жогаў, Шыла, Галуза, Рудоў, Самсоненка. Галы: Мочкін - 4, Кузьмічоў - 3, Галуза - 2, Рудов - 2, Жогаў - 1, Шыла-1, Гурынаў - 1.

3 наступных выхадных пачнуцца гульні турніра па міні-футболу ў Віцебску, які арганізуецца Віцебскім прадпрыемствам кацельных і цеплавых сетак – ВПКіЦС. У турніры зараз заявілі жаданне прыняць удзел 13 каманд, а аптымальны склад – 16 каманд.

Алесь Прыбярэжны

АБ’ЯВА

• Каб атрымліваць кожны нумар газеты «Світанак» паведаміце рэдакцыі аб гэтым–зрабіцебясплатную падпіску. Калі не жадаеце атрымліваць газету, то патэлефануйце.

• Калі прачыталі “Світанак”, то калі ласка, перадайце знаёмым.

• Наша газета стала размяшчаецца на партале http://kamunikat.org, дзе зацікаўленыя грамадзяне могуць яе спампаваць са старонкі: http://kamunikat.org/svitanak.html для далейшага выкарыстання яшчэ да з’яўлення газеты на паперы.

НАЦЫЯНАЛЬНАЯ БЯСПЕКА

МОВА ЯК ЗБРОЯ

Апошнім часам чынавентсва заклапацілася праблемай ужытку беларускай мовы. Пэўна, пачулі вядомы інтэрнэт-мем: «Размаўляйце цішэй па-руску, а то Пуцін дашле танкі вас ратаваць!»

Апошнім часам як грамадства, так і чыноўніцтва заклапацілася праблемай існавання і ўжытку беларускай мовы.

З'езд Таварыства беларускай мовы імя Францішка Скарыны, які прайшоў у Мінску 2 лістапада, наведала галоўны спецыяліст Упраўлення ўстаноў культуры і народнай творчасці Міністэрства культуры Людміла Лебедзь. Яна не пабачыла ніякіх праблемаў з ужываннем беларускай мовы. «Дакументы, якія прыходзяць да нас па-беларуску, атрымліваюць беларускамоўны адказ. Развіваецца беларускамоўны тэатр і наша музычная культура. Нашы паэты-песеннікі ствараюць добрыя беларускамоўныя песні, якія з задавальненнем выконваюць і прафесійныя артысты, і аматары. Мы існуем у беларускім асяроддзі», — заявіла Людміла Лебедзь Радыё «Свабода».

Яна ўпэўненая, што моўная праблема ў Беларусі — гэта праблема сямейнага выхавання, а суіснаванне дзвюх моваў — рускай і беларускай — не праблема. На заўвагу аб тым, што асяроддзе не спрыяе пераходу на беларускую мову, чыноўніца заявіла, што асабіста ў яе няма ніякіх перашкод гаварыць на той мове, на якой хочацца, у тым ліку на беларускай.

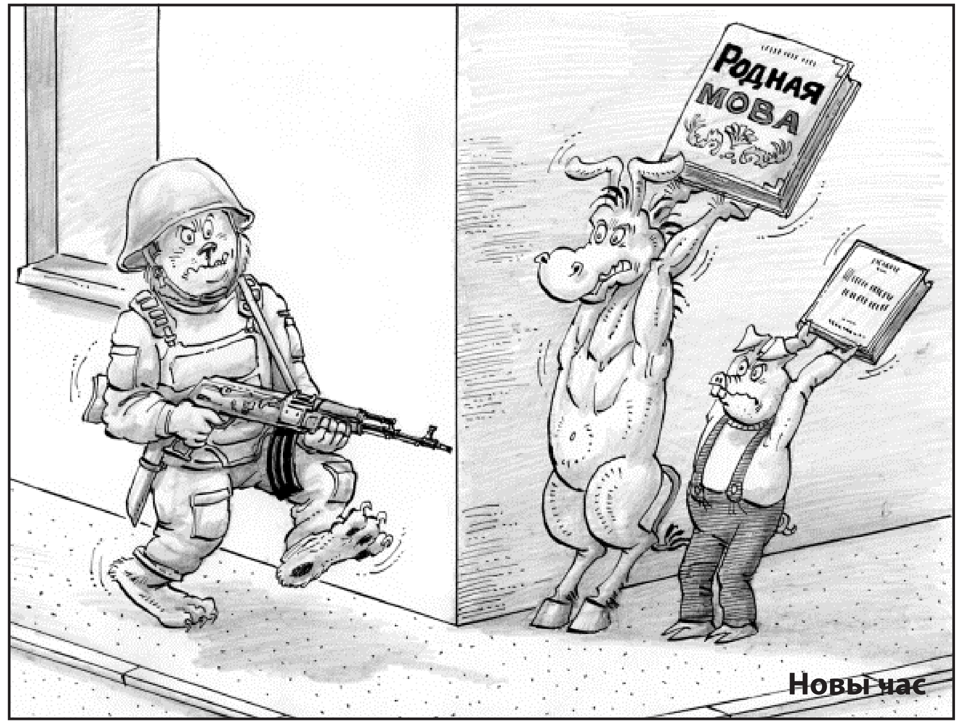
Калісьці я таксама адказваў на пытанне НІСЭПД: «Ці хвалюе вас стан беларускай мовы?». Спачатку я намыліўся быў адказаць «не», бо для мяне не праблема стасавацца па-беларуску. Але калі дапетрыў, што апытанка агульнанацыянальная, і варта ацэньваць не «асабістыя адносіны», а стан беларускай мовы ў цэлым, то давялося адказаць «так». Сапраўды, з беларускай мовай у нас шмат праблемаў.

І літаральна цягам месяца гэтай праблеме пачалі надаваць шмат увагі. Напрыканцы верасня Лукашэнка заявіў, што ў школах варта было б дадаць гадзіну ў тыдзень на беларускую мову. Прэм'ер Міхаіл Мясніковіч на калегіі Саўміна раптам выступіў па-беларуску. Нават неўгамонны «крыэйтар», віцэ-прэм'ер Анатоль Тозік заявіў: «Гэта будзе жахліва, калі мы страцім мову. Чым мы тады будзем адрозніваць ад нашых суседзяў?» Як наступства ўсяго гэтага, зараз абмяркоўваецца пытанне аб тым, каб увесці абавязковы экзамен па дзвюх дзяржаўных мовах за курс сярэдняй школы (цяпер навучэнцы здаюць такі экзамен па выбару).

На сустрэчы з пісьменнікамі Лукашэнка заўважыў, што яму дастаткова "пару гадзінаў" паразмаўляць па-беларуску, каб цалкам перайсці на мову. Дый сентэнцыі старшыні Саюза беларускіх пісьменнікаў Барыса Пятровіча наконт беларускіх класаў, беларускамоўных школаў і, урэшце, беларускамоўнай ВНУ Аляксандр Рыгоравіч выслухаў, можа, і без імпэту, але з пэўным паразуменнем.

Дык чаму ж улады (не ўсе, што праўда) раптам заклапаціліся праблемай развіцця нацыянальнай мовы? Бо пасля 1994 года згортванне «гвалтоўнай беларусізацыі» падавалася як ці не найпершае дасягненне кіраўніка краіны?

Уладызразумелі, што мова — гэта таксама зброя. Асабліва яскрава гэта выявілася ў падзеях ва Украіне. З аднаго боку, менавіта пагроза «гвалтоўнай украінізацыі» падштурхнула Данбас у накірунку «рускай вясны», а потым і «Наваросіі». З іншага — руская мова стала мовай не толькі «межнацыянальных зносінаў», але і мовай варожасці, дасціпнай прапаганды і інфармацыйнай вайны.

Новы час

Ва ўладзе, пэўна, пачулі развагі пра тое, што на Данбасе Пуцін не спыніцца. Паўстае простае пытанне: «Хто наступны?». Беларусь выглядае лёгкім кавалкам, які проста пракаўтнуць. І справа не ў нас, а ў тым, што важней для Пуціна — страта праз далучэнне адзінага саюзніка альбо ўласны рэйтынг, які трэба падсілкоўваць геапалітычнымі перамогамі «рускага свету».

Так што нам трэба даказаць, што мы — не «Паўночна-Заходні край», а суверэнная дзяржава са сваёй мовай, гербам, сцягам і гэтак далей. І спадзявацца на тое, што другую хвалю экспансіі «рускага свету» Захад не пацерпіць.

Праблема мовы, такім чынам, перастала быць праблемай «вузкаінтэлігенцкай», а стала праблемай грамадскай і геапалітычнай. Паводле дадзеных ліпеньскіх апытанняў Інстытута сацыялогіі НАН Беларусі, сярод найбольш вострых пагрозаў для краіны на бліжэйшую чвэрць стагоддзя грамадзяне краіны назвалі страту роднай мовы — разам са змяншэннем колькасці насельніцтва, п'янствам і алкагалізмам, наплывам мігрантаў, экалагічнымі праблемамі і зніжэннем узроўню жыцця. А паводле атласу ЮНЭСКА «Мовы свету ў небяспецы», беларуская мова таксама знаходзіцца пад пагрозай знікнення.

Пад пагрозай экспансіі «рускага свету» нам даводзіцца зноў вяртацца туды, адкуль сышлі пасля рэферэндуму 1995 года, які «зраўняў у правах» рускую і беларускую мовы. Ці пойдуць улады на «адраджэнне Адраджэння»? І наколькі глыбокай будзе «другая хваля беларусізацыі»? Нават калі яна будзе фармальнай, гэта лепш, чым нічога.

Сяргей Пульша
«Новы час»

НАША ЎЛАДА

ЯК ЛУКАШЭНКА БЕЛАРУСАЎ ПЕСЦІЎ

Размаўляючы з працоўным калектывам ТАА «Протас» у Магілёўскай вобласці, Аляксандр Лукашэнка зрабіў дзве цікавых заявы. Па-першае, прызнаў, што ў краіне крызіс, па-другое, сказаў, што распешчаваў беларусаў.

Што аб гэтым думаюць пястуны лёсу, і чым песціў народ кіраўнік дзяржавы?

- Я часта кажу пра тое, што я вас крыху разбалавалі, - заявіў Лукашэнка. - Нельга залішне дапамагаць чалавеку, бо ён тады перастае працаваць. Вазьміце, напрыклад, Расею: там мала хто спадзяецца на дзяржаву, чалавек імкнецца дзесьці знайсці працу і зарабіць.

Прэзідэнт падкрэсліў, што грошы ў першую чаргу трэба зарабіць, і цяпер у Беларусі гэта зрабіць можна. На яго думку, больш мабільныя павінны быць і самі людзі, пераязджаючы ў тыя месцы, дзе ўжо ёсць жыллё і праца.

Фразы аб "избалованности" беларусаў з вуснаў Лукашэнкі ў апошні час даводзіцца чуць рэгулярна.

«Праз нас лётаюць, бягуць, паўзуць, на роварах ездзяць ...»

У кастрычніку 2013. прэзідэнт на прэс-канферэнцыі выдаў, што «беларусы нашы трохі распешчаны».

- Распешчанай дзяржавай. У нас толькі ляніва можа не зарабіць грошы, - удакладніў афіцыйны лідэр.

«Час іх ацверазіць, паставіць у рамкі і прымусіць працаваць»

Аўлістападзе 2013. Лукашэнка папракнуў у избалованности кіраўнікоў на вёсцы.

- Мы, да прыкладу, у вёсцы дзяржаўнымі праграмамі па развіццю вёскі трохі распесцілі нашых кіраўнікоў. Мы іх вярнулі ў тыя савецкія часы, калі мы працавалі і ведалі, што нам дадуць крэдыты, па разнарадцы тэхніка прыйдзе, дзе-то сам павaрушылі - больш-менш вырвеш і гэтак далей. У гэтай частцы мы якто вярнулі нашых кіраўнікоў у той час. Пара іх ацверазіць, паставіць у рамкі і прымусіць працаваць, - сказаў кіраўнік дзяржавы.

«Пры сярэднім заробку ў 500 $ як можна напружыцца, каб купіць кватэру 1300-1700 $ за квадратны метр?»

Цікава, што апошняя заява аб "избалованности" беларусаў прагучала на фоне падзення сярэдняй зарплаты, якая, па дадзеных Белстата, у верасні склала 6 335,3 тысячы рублёў і зменшылася ў параўнанні са жніўнем на 0,5%.

У той час, калі рост тарыфаў на камунальныя паслугі перавысіў тэмпы росту працоўных і сацыяльных пенсій.

Калі маладыя спецыялісты, якія працуюць на паўтары стаўкі на «хуткай», атрымліваюць 3.400.000, а памочнік выхавальніка ў дзіцячым садзе пасля абяцанага педагогам павышэння заробкаў выжывае на 2,2 млн.

Хто з іх адчувае сябе распешчаным дзяржавай, якая працягвае карміць абяцаннямі бюджэтнікаў і без праблем знаходзіць 100 мільёнаў еўра на будаўніцтва новай прэзідэнцкай клінікі?

У беларусаў словы Лукашэнкі аб іх «избалованности» выклікаюць хіба што горкую іронію.

- Пры сярэднім заробку ў 500 $ як можна напружыцца, каб купіць кватэру 1300-1700 $ за квадратны метр, пры гэтым маючы яшчэ як мінімум аднаго дзіцяці? Можа, раскажуць чыноўнікі і прэзідэнт? - Выказаўся на форуме TUT.BY карыстальнік topcomfort-m.

Заклік Лукашэнкі «трошкі напружвацца маладым сем'ям» пракаментавала наведвальнік форуму Эльза_Юстинова:

- У маладых сем'ях мужыкі напружаныя больш няма куды, працуючы на двух работах, каб пракарміць сям'ю. Так яшчэ, мабыць, трэба і жонкам напружыцца: дзіцяці ў калыску - і за спіну і рыдлёўкай махаць у калгасе! Толькі, на жаль, у нас у краіне не заробіш, гэтым на жыллё.

Вольга Слуцкая
gazetaby.com

ДЭМАКРАТЫЧНЫ РУХ

ЦІ ПАТРЭБНЫЯ РАСІЙСКІЯ ВАЕННЫЯ БАЗЫ?

У Беларусі ў 2016 годзе будзе створана яшчэ адна расійская авіябаза, на якой стануць базіравацца знішчальнікі Су-27.

Пра гэта паведаміў галоўнакамандуючы Ваенна-паветраных сіл Расіі Віктар Бондараў. Беларускія афіцыйныя асобы нават не лічаць неабходным інфармаваць грамадскасць пра падобныя намеры.

Як высветлілася, ваенны аэрадром у Бабруйску будзе рэканструяваны, расійскія спецыялісты падрыхтавалі ўжо тэхнічнае заданне на правядзенне гэтых работ, растлумачыў Віктар Бондараў, перадае ТАСС.

Яшчэ некалькі знішчальнікаў Су-27, як расказаў усё той жа Віктар Бондараў, размесцяць у Баранавічах, дзе ўжо створана расійская авіябаза. Толькі ці патрэбны нам гэтыя расійскія аты-баты, тым больш што адносіны ўсходняй суседкі з многімі краінамі свету абвастраюцца? Зараз усе, нават партнёры па СНД, наадварот, старающца пазбавіцца ад расійскіх вайскоўцаў, піша "Народная воля".

Патэнцыяльная пагроза

Як беларусы ставяцца да присутнасці ў краіне расійскіх авіябаз? Гэта спрабавалі даведацца ў простых людзей актывісты кампаніі "Народны рэферэндум".

Актывісты "Народнага рэферэндуму", які ініцыяваны рухам "За Свабоду", кампаніяй "Гавары праўду!", Партыяй БНФ і падтрыманы БСДП (Грамада) і аргкамітэтам па стварэнні Партыі свабоды і прагрэсу, днямі перадалі ў Палату прадстаўнікоў каля 50 тысяч подпісаў у падтрымку неабходнасці правядзення рэферэндуму.

Натуральна, падчас збору подпісаў у актывістаў была магчымасць пачуць ад простых беларусаў іх меркаванні з гэтай нагоды. Якія яны?

— Па гэтай праблеме адчуваецца дынаміка, — кажа намеснік старшыні руху "За Свабоду" Юрась ГУБАРЭВІЧ. — Мы пачалі збор подпісаў яшчэ вясной гэтага года, напярэдадні выбарчай кампаніі ў мясцовыя Саветы. І тады большасць людзей наогул не лічыла, што пытанне прысутнасці расійскіх авіябаз у Беларусі вельмі актуальнае для краіны, хоць шмат было і тых, хто прытрымліваўся нейтральнай пазіцыі. Але ў апошнія месяцы мы заўважылі змену настрояў. Усё больш беларусаў разумеюць, што наяўнасць чужых вайсковых

(працяг на стар. №4)

БЮДЖЭТ-2015

ГРОШАЎ ЎШЧЫЛЬНУЮ, А ВЫБАРЫ ПРАВОДЗІЦЬ ТРЭБА

Год палітычнай актыўнасці ў Беларусі фактычна пачаўся - на вышэйшым дзяржаўным узроўні практычна кожны тыдзень кажуць пра будучай прэзідэнцкай кампаніі. Пад асаблівы перыяд неабходны і асаблівы бюджэт. Да цяперашняга часу ўлады ўжо падрыхтавалі праект галоўнага фінансавага дакумента на 2015 год.

Інтэрнэт-газета Naviny.by разам з незалежнымі экспертамі вырашыла разабрацца, чаму ў год выбараў улады збіраюцца пайсці на непапулярныя меры ў сферы бюджэтна-падатковай палітыкі.

Перадвыбарчы рост заробкаў можа з'есці інфляцыя

Пяць гадоў таму, калі ўлады рыхтавалі бюджэт на год выбараў (2010-ы), задачы ставіліся амбіцыйныя: забяспечыць эканамічны рост на 11-13%, давесці сярэдні заробак да «святога», як казаў прэзідэнт, ўзроўню (500 даляраў). Мала таго, былі прынятыя рашэнні аб зніжэнні працэнтных ставак па жыллёвых крэдытах, у выніку чаго грошы на будаўніцтва жылля выдаваліся насельніцтву практычна бясплатна (пад 1% гадавых).

Задачы, якія ставіць сёння ўрад на 2015-ы год, калі павінны адбыцца выбары, нашмат больш сціплыя, чым пяць гадоў таму. Становішча спраў у сферы дзяржаўных фінансаў не дазваляе жыць на шырокую нагу. Вялікія выплаты па вонкавым абавязку ў будучым годзе і, як следства, абмежаванасць бюджэтных сродкаў прымушаюць урад ісці на непапулярныя меры ў год палітычнай актыўнасці.

Так, праектам бюджэту на будучы год прадугледжана павелічэнне падаходнага падатку з цяперашніх 12% да 13%. Улады акцэнтуюць увагу на тым, што дадатковыя падатковыя паступлення будуць накіраваныя на падтрымку шматдзетных сем'яў. Выходзіць, каб стымуляваць у краіне нараджальнасць, даводзіцца павышаць падатковую нагрузку на насельніцтва. Такая сітуацыя відавочна сведчыць пра тое, што грошай у бюджэце не хапае.

Відавочна, па кішэні насельніцтва ударыць і іншая мера - павышэнне ставак акцызаў у 2015 годзе. Ва ўмовах, калі роля падатку на прыбытак (з-за панізіліся даходаў прадпрыемстваў) для бюджэту падае, менавіта акцызы становяцца інструментам прыцягнення дадатковых сродкаў у казну.

Праект бюджэту на 2015 год прадугледжвае, што акцызы вырастуць практычна на ўсе групы падакцызных тавараў, у тым ліку на тытунёвыя вырабы - на 15-30%, палiва - на 10%. Яшчэ адна «добрая» навіна - прадугледжана індэксацыя ставак падаткаў, устаноўленых у беларускіх рублях, на велічыню інфляцыі.

Акрамя гэтага, у мэтах павелічэння даходаў бюджэту ўлады маюць намер пайсці ў 2015 годзе ў тым ліку і на неардынарныя меры. У прыватнасці, мяркуецца, што для банкаў і страхавых арганізацый стаўка падатку на прыбытак будзе павялічана з цяперашніх 18% да 25%.

«Шляхам павелічэння ставак падаткаў дзяржава спрабуе знайсці крыніцы для фінансавання дзяржаўных інвестыцый, павышэння заробкаў бюджэтнікам. На эмісійнае фінансаванне эканомікі, улічваючы сумны досвед 2011 года, улады ісці не хочуць, і гэта правільна», - кажа эканаміст Беларускага эканамічнага даследча-адукацыйнага цэнтра (BEROC) Зміцер Крук.

Праектам бюджэту на 2015 год прадугледжана, што выдаткі на зарплату, пенсіі, стыпендыі і іншыя трансферты насельніцтву вырастуць больш чым на 20% у параўнанні з 2014-м. Праўда, калі спраўдзяцца экспертныя прагнозы па інфляцыі, то насельніцтва гэты рост даходаў практычна не адчуе.

Дарэчы, эканамісты кампаніі Sberbank CIB, якая з'яўляецца інвестыцыйным падраздзяленнем расійскага «Ашчадбанка», чакаюць, што інфляцыя ў Беларусі ў 2014 годзе складзе 18%, у 2015-м - 17%.

Яшчэ адна непапулярная мера, на якую збіраюцца пайсці ўлады ў будучым годзе з мэтай павелічэння даходаў бюджэту, была аб'яўлена на мінулым тыдні. Аляксандр Лукашэнка даручыў «імем рэвалюцыі» знайсці дармаедаў і прымусіць іх працаваць.

Паводле ацэнак уладаў, у краіне налічваецца каля 400 тысяч чалавек, якія афіцыйна нідзе не працаўладкаваны.

Любымі спосабамі, якія мы ведаем і ўмеем рабіць, трэба прымусіць гэтых людзей працаваць! Да 1 студзеня прыняць меры, каб усе працавалі, прымусіць усіх працаваць!», - заявіў Лукашэнка.

Каб прымусіць дармаедаў працаваць, нідзе не працуюць будуць прыцягваць да адміністрацыйнай адказнасці, а менавіта - выпісваць ім штрафы. Праўда, беларускія эканамісты лічаць, што барацьба з дармаедствам прынясе дзяржаве больш выдаткаў, чым даходаў у бюджэт.

«Складана будзе вызначыць, хто такі тунеядзец, і таму раней ад гэтай ідэі ўлады адмаўляліся. Акрамя гэтага, калі чалавек тунеядзец, незразумела, адкуль у яго грошы на выплату штрафаў. Выдаткі, звязаныя з барацьбой з дармаедамі, могуць апынуцца вышэй, чым тыя паступлення, якія атрымае бюджэт», - лічыць эканаміст Антон Балточка.

Падкормліваць электарат сэнсу няма?

Адным з галоўных выклікаў для беларускага бюджэту ў 2015 годзе стануць выплаты па дзярждоўгу. Паводле ацэнак Мінфіна, у будучым годзе на пагашэнне і абслугоўванне знешняга дзярждоўгу неабходна будзе накіраваць каля 4 млрд. даляраў.

Значныя выплаты па дзярждоўгу (расходы бюджэту па гэтым артыкуле вырастуць у 2015 годзе амаль у паўтара раза) разам з неабходнасцю фінансаваць перадвыбарчую кампанію прымушаюць улады шукаць розныя крыніцы папаўнення казны.

У прыватнасці, праектам бюджэту на 2015 прадугледжаны дадатковыя канфіскацыі сродкаў у бюджэт у высокарэнтабельных дзяржпрадпрыемстваў.

«Перадвыбарная кампанія традыцыйна фінансуецца за кошт усіх магчымых крыніц, уключаючы сродкі дзяржпрадпрыемстваў, мясцовых бюджэтаў, а таксама найбольш прыкметных прыватных камерцыйных арганізацый», - тлумачыць кіраўнік Навуковага даследчага цэнтра Мізэса Яраслаў Раманчук.

Што тычыцца значных выплат па вонкавым абавязку, то на гэтыя мэты плануецца накіраваць вывазныя пошліны на нафтапрадукты, якія ў будучым годзе паступяць у беларускі бюджэт. Акрамя гэтага, у 2015 годзе ў Беларусі будзе ўведзены спецыяльны збор за права экспарту сырой нафты, у выніку чаго плануецца прыцягнуць яшчэ 582000000. Даляраў на пагашэнне абавязацельстваў перад знешнімі крэдыторамі.

Выкарыстоўваючы недаўгавыя крыніцы пагашэння дзярждоўгу, Мінфін прагназуе, што велічыня знешніх абавязацельстваў Беларусі ў 2015 годзе скароціцца. Аднак, нягледзячы на аптымістычныя планы на будучы год, беларускія ўлады звяртаюцца сёння за новым пазыкай да Міжнароднага валютнага фонду. На мінулым тыдні ў Мінску пачала працу місія МВФ, з якой улады абмяркоўваюць адпаведны пытанне.

Беларускія эканамісты тлумачаць жаданне уладаў атрымаць крэдыт у МВФ тым, што, нягледзячы на магчымае скарачэнне велічыні знешняга дзярждоўгу ў 2015 годзе, у сярэднетэрміновай перспектыве грошы ўраду зноў могуць спатрэбіцца.

«Сітуацыя ў эканоміцы прынцыпова не змяняецца, і вялікі памер дэфіцыту рахунку бягучых аперацый у нас у сярэднетэрміновай перспектыве, хутчэй за ўсё, застанецца. Таму, калі атрымаецца атрымаць недарагія рэсурсы МВФ, іх з задавальненнем возьмуць», - мяркуе Дзмітрый Крук.

На думку экспертаў, ад зыходу перамоваў з фондаў будуць таксама залежаць рэсурсы бюджэту, якія ў выпадку неабходнасці могуць быць накіраваны на стымуляванне эканомікі ў перадвыбарчы перыяд.

«Эканамічная палітыка ў 2015 годзе будзе залежаць ад наяўнасці фінансавых рэсурсаў. Мы ведаем, што ў сувязі з выплатамі па дзярждоўгу нас чакаюць вялікія выдаткі. У той жа час аб'ём фінансавых рэсурсаў, якімі будзе размяшчаць краіна, канчаткова невядомы - перамовы з МВФ аб новай крэдытнай праграме на мінулым тыдні толькі пачаліся", - адзначае Антон Балточка.

Аднак нават калі тэарэтычна ўявіць, што МВФ, які жорстка ўвязвае новую крэдытную праграму з пачаткам структурных рэформаў у беларускай эканоміцы, грошы Беларусі выдзеліць, наўрад ці ўлады змогуць распарадзіцца імі для фінансавання перадвыбарнай кампаніі. Персанал МВФ вельмі дасведчаны і добра ведае даўнія спакусы беларускіх уладаў.

Таму, хутчэй за ўсё, перадвыбарчыя «пернікі» ў 2015 годзе будуць вельмі сціплымі. Тым больш, Аляксандр Лукашэнка сёння канстатуе, што на фоне украінскіх падзей яго рэйтынг высокі, і вялікага сэнсу падкормліваць электарат у перадвыбарчы перыяд ва ўладаў няма. Таму можна пайсці і на непапулярныя меры ў год выбараў і пачаць барацьбу з так званымі дармаедамі. А калі выбары скончацца - з'явіцца магчымасць ўзяцца за астатнюю частку электарату...

Дзмітрый ЗАЯЦ

Чытаць цалкам: naviny.by

ДЭМАКРАТЫЧНЫ РУХ

(пачатак на стар. №3)

баз — гэта патэнцыяльная пагроза для краіны, якую могуць уцягнуць у ваенны канфлікт. Гэтыя назіранні, дарэчы, былі пацверджаны і вынікамі некаторых сацыялагічных апытанняў. Яны паказваюць, што расце колькасць людзей, якія выступаюць супраць прысутнасці расійскіх вайскоўцаў на тэрыторыі Беларусі.

— А ці шмат было тых, хто выступае за расійскія авіябазы?

— Шчыра скажу, дастаткова. Яны выступаюць не толькі за авіябазы, а наогул за шчыльную інтэграцыю з Расіяй і лічаць, што тут ніякай пагрозы для нас няма. Гэта людзі сталага ўзросту, ваенныя, якія для сябе даўно ўсё вырашылі. Альбо ім у гэтым дапамаглі расійскія тэлеканалы. А вось моладзь, на жаль, расчаравала. Шмат маладых людзей жывуць у сваім свеце лакальных праблем і абсалютна не цікавяцца грамадскімі праблемамі краіны. Хоць, натуральна, назіранні падчас збору подпісаў — гэта не нейкае сацыялагічнае даследаванне. Гэта проста нашы назіранні.

ДЭВАЛЬВАЦЫЯ

ШТО ЧАКАЕ БЕЛАРУСКУЮ ВАЛЮТУ?

Курс расійскага рубля ў адносінах да даляра з дня ў дзень падае. З-за такой сітуацыі айчынныя экспарцёры губляюць валютную выручку і ўсё часцей гавораць пра неабходнасць больш хуткіх тэмпаў дэвальвацыі беларускага рубля. А што рабіць у такой сітуацыі насельніцтву? У якой валюце захоўваць свае ўклады?

Рубель ідзе да дна і цягне за сабой экспарцёраў

З пачатку года па 6 лістапада курс расійскага рубля ў адносінах да даляра знізіўся на 36%, а курс беларускага рубля - на 12,7%. Беларускі рубель у адносінах да расійскага рубля з пачатку года ўмацаваўся на 16,7%.

Умацаванне беларускага рубля ў адносінах да валюты асноўнага гандлёвага партнёра прыводзіць да падаражэння беларускіх тавараў. Інакш кажучы, вядзе да страты цэнавай канкурэнтаздольнасці экспарцёраў на расійскім рынку, зніжэння валютнай выручкі.

«Для экспарцёра пажаданай з'яўляецца плыўная, ўмераная і якая апярэджвае дэвальвацыя беларускага рубля да асноўных сусветных валют», - заявіў 31 кастрычніка першы віцэ-прэм'ер Уладзімір Сямашка.

Ён удакладніў, што дэвальвацыя беларускага рубля павінна «ледзь-ледзь апярэджваць тэмпы дэвальвацыі асноўных сусветных валют».

Што рабіць у такой сітуацыі насельніцтву?

Фінансавы аналітык афіцыйнага партнёра «Альпары» ў Мінску Вадзім Іосуб раіць «ўзброіцца калькулятарам і думаць сваёй галавой».

Паводле яго слоў, на сённяшні дзень дэпазіты ў беларускіх рублях з улікам бягучай працэнтнай стаўкі і тэмпаў дэвальвацыі беларускага рубля з'яўляюцца найбольш выгадным варыянтам захоўвання грошай.

Фінансавы аналітык робіць здагадку, што да прэзідэнцкіх выбараў, якія павінны прайсці восенню 2015 года, беларускі рубель у адносінах да долара будзе абясцэньвацца дастаткова плаўна.

З іншага боку, падкрэслівае ён, ніхто не дасць 100% гарантыі, што такое становішча будзе захоўвацца пастаянна, таму раіць адсочваць сітуацыю.

Калі стаўкі па рублёвых дэпазітах будуць сур'ёзна зніжацца, па валютных дэпазітах пачнуць сур'ёзна расці, а тэмпы дэвальвацыі істотна паскарацца, то, кажа Вадзім Іосуб, у такой сітуацыі калькулятар заўсёды дапаможа палічыць, у які момант прыбытковасць па валютных дэпазітах зраўняецца з прыбытковасцю па рублёвых дэпазітах, а ў які момант яна апярэдзіць яе.

(скарочана)

Аляксандр Ярашэвіч
"БЕЛАПАН"

Заснавальнік: Салодкі Сяргей Аляксандравіч
Рэдактар: Шчамлёў Аляксандр Міхайлавіч
Адрас рэдакцыі: 211262, Шумілінскі раён, п/а Амбросавічы.
Тэл. 3-73-74, маб. +375299870742.
Газета выдаецца з верасня 2000 г.
Падпісана да друку 16.11.2014 у 18.45
Наклад: 290 асобнікаў.
Выдаецца адзін-два разы на месяц на беларускай і расійскай мовах.
Рэдакцыя можа друкаваць артыкулы дзеля палемікі, не падзяляючы пазіцыі аўтараў.
Друкуецца пры дапамозе аднадумцаў.
Распаўсюджваецца бясплатна дабраахвотнікамі.